

ALLE VENTER PÅ BESKJED FRA INE ERIKSEN SØREIDE.

Erna Solberg gjorde i sin tid kort prosess. Den type maktgrep vil ikke Ine Eriksen Søreide ta.

Sverre Strandhagen

Storfavoritten til å bli Høyres neste leder spiller sine kort med omhu. Presset på at Ine Eriksen Søreide (49) må si ifra om hun stiller, øker markant, etter at både nestleder Henrik Asheim (42) og finanspolitiker Nikolai Astrup (47) vil være kandidater. Dessuten har valgkomiteen formelt startet sitt arbeid.

Men at det tar tid kan også lett forklares, særlig hvis man har Høyres historie med i vurderingen.

«Erna gjorde kort prosess», het det i Dagbladet da Erna Solberg i løpet av en helg i 2004 i praksis overtok som leder etter Jan Petersen.

Maktovertagelsen var forberedt i det stille og over tid. I det Petersens beskjed ble gitt, aksjonerte nettverket som Erna Solberg og hennes kamphjelpere hadde bygget opp. Nærmest i løpet av en helg ble Erna kronet. Hallvard Notaker, forfatter av Høyres historie 1975–2005, skriver: «Det gikk ikke mange timer fra Petersen meddelte at han ville trekke seg, til Solberg kunne motta forhåndshyllesten som Høyres neste leder».

Det vises til at Solberg hadde opparbeidet seg solid støtte i «Distrikts-Høyre», med umiddelbar tilslutning fra ni av de ti fylkespartiene som var villig til ta stilling da Aftenposten ringte.

Solberg ble sett som en nødvendig fornyelse, men kunne fått konkurranse fra Per-Kristian Foss, den gang Høyres mest innflytelsesrike politiker. Foss var klar for å bli partileder, men Solberg kom ham i forkjøpet. Det ble fort tydelig hvor det bar, og Foss valgte å gå ut med en offentlig støtteerklæring. I praksis var prosessen over før den var i gang, konstaterer Notaker.

Det er liten tvil om at Ine Eriksen Søreide kunne gjort samme kjappe maktovertagelse i dag om hun hadde villet. Hennes popularitet er stor i partiet, og hun hadde nok blitt klappet frem i god tid før Høyres landsmøte i februar.

En viktig grunn til at beslutningen drøyer, kan være historien om Solberg. Å overta makten på denne måten, der kroningen kommer lenge før landsmøtet, har også omkostninger. Det kan slå tilbake og skape misnøye. Erna Solberg fikk en tøff start som partileder. Valget i 2005 etterlot Høyre med en oppslutning på 14,1 prosent, svakest i partiets historie, omtrent som årets valg på 14,6 prosent. Ringen er sluttet.

Måten Solberg kom til makten på skapte problemer. Det var ingen formell prosess som inkluderte partiet. Det var uheldig for legitimiteten og bidro til en vanskelig start.

Denne lærdommen har Ine Eriksen Søreide med seg. Skal hun bli partileder, er hun en type som er opptatt av en bred forankring i partiet og at formelle prosesser blir nøye fulgt. Det er ikke snakk om et flink pike-syndrom, men en nødvendig strategi for å bygge legitimitet.

Denne inngangen har også leder i valgkomiteen, Christian Ingebrigtsen. Han har opplyst at det er kommet et tusentall gode og velskrevne innspill fra partiets medlemmer, som det vil ta tid å gå igjennom. Fylkesforeningene i Høyre har også sendt inn formelle innspill til valgkomiteen som skal behandles. Dessuten skal komiteen høre de potensielle kandidatenes egne tanker om veien videre for Høyre, både politisk og organisatorisk, og om hvilke egenskaper de selv mener er viktige i en ny partiledelse.

En slik prosess er viktig for å sikre et valg som gir legitimitet. Hvis storfavoritten står for tidlig frem, kan en slik prosess bli kortsluttet, slik den ble veldig tidlig med Solberg. Trolig er dette viktig for både valgkomiteen og for en kandidat som Ine Eriksen Søreide.

Så handler beslutningen også om andre forhold. Å bli leder i Høyre kan betraktes som et livsvalg. Det vil prege livet ditt 24/7. Du må bli trygg på at dette er riktig valg for deg, også om populariteten gjør svaletup.

Det handler nok også om jobben som må gjøres for å utvide repertoaret. Hun har i størstedelen av sin politiske karriere holdt seg til forsvars- og utenrikspolitik. I dagens sikkerhetssituasjon fremstår dette som en stor styrke.

Problemet er at hun hatt en kelner-tilnærming til andre deler av politikken, om at dette ikke er mitt bord. Det må hun legge av seg hvis hun vil bli partileder og kandidat som statsminister. Hun må bli bredere i interessefeltet. Spesialisten må bli generalist.

Se videoen: Oslo-ordføreren om slipsbruken: – Der går grensen: